

CSNAT

Kartleggingsverktøy for pårørendes omsorgsgivere

HVORFOR FOKUS PÅ PÅRØRENDE

- ▶ De er viktige for god pasientbehandling
- ▶ Dødsfall i hjemmet er sterkt assosiert med å ha en nær pårørende
- ▶ Å være pårørende til pasienter med alvorlig sykdom er krevende
- ▶ Negativ påvirkning på:
  - Psyisk og fysisk helse
  - Dødelighet
  - Relasjoner
  - Økonomi
  - Aktivitet
  - Livskvalitet
- ▶ Mye følelser; sinne, skyld, anger, sorg, angst, håpløshet

HVORFOR FOKUS PÅ PÅRØRENDE FORTS.

- ▶ Palliasjon – gjerne tidlig i forløpet fører til at pårørende opplever:
  - ▶ Bedre livskvalitet
  - ▶ Bedre mestring
  - ▶ Lavere forekomst av angst og depresjon
  - ▶ Økt tilfredshet med helsetjenestene
  - ▶ Bedre sorgbearbeiding

HVA TRENGER PÅRØRENDE STØTTE TIL?

- ▶ Støtte til å støtte den syke
  - ▶ Informasjon om, og å kunne snakke om, sykdommen, symptomer og dødsprosessen
  - ▶ Praktisk bistand
  - ▶ Tilgjengelighet/trygghet/kontaktinformasjon
- ▶ Støtte for egen del
  - ▶ Å bli møtt og bli tatt hensyn til av helsepersonell
  - ▶ At helsepersonell bidrar til god relasjon pasient-pårørende

PÅRØRENDES BEHOV - EKSEMPEL

HELSEPERSONELL SKAL SØRGE FOR

- ▶ At pårørende ivaretas
  - Veiledning, opplæring, omsorg
- ▶ Identifisere og inkludere pårørende i sykdomsforløpet og i beslutningsprosesser
- ▶ Systematisk kartlegging av pårørendes behov og ressurser
- ▶ God kommunikasjon med pårørende
- ▶ Dokumenter ivaretagelse av pårørende (i pas. Journal)
- ▶ Å ikke være helsepersonell for pårørende

HVA ER CSNAT?

The Carer Support Needs Assessment Tool (CSNAT)© er et verktøy for kartlegging av pårørendes behov for støtte som omsorgsgivere ved alvorlig sykdom.

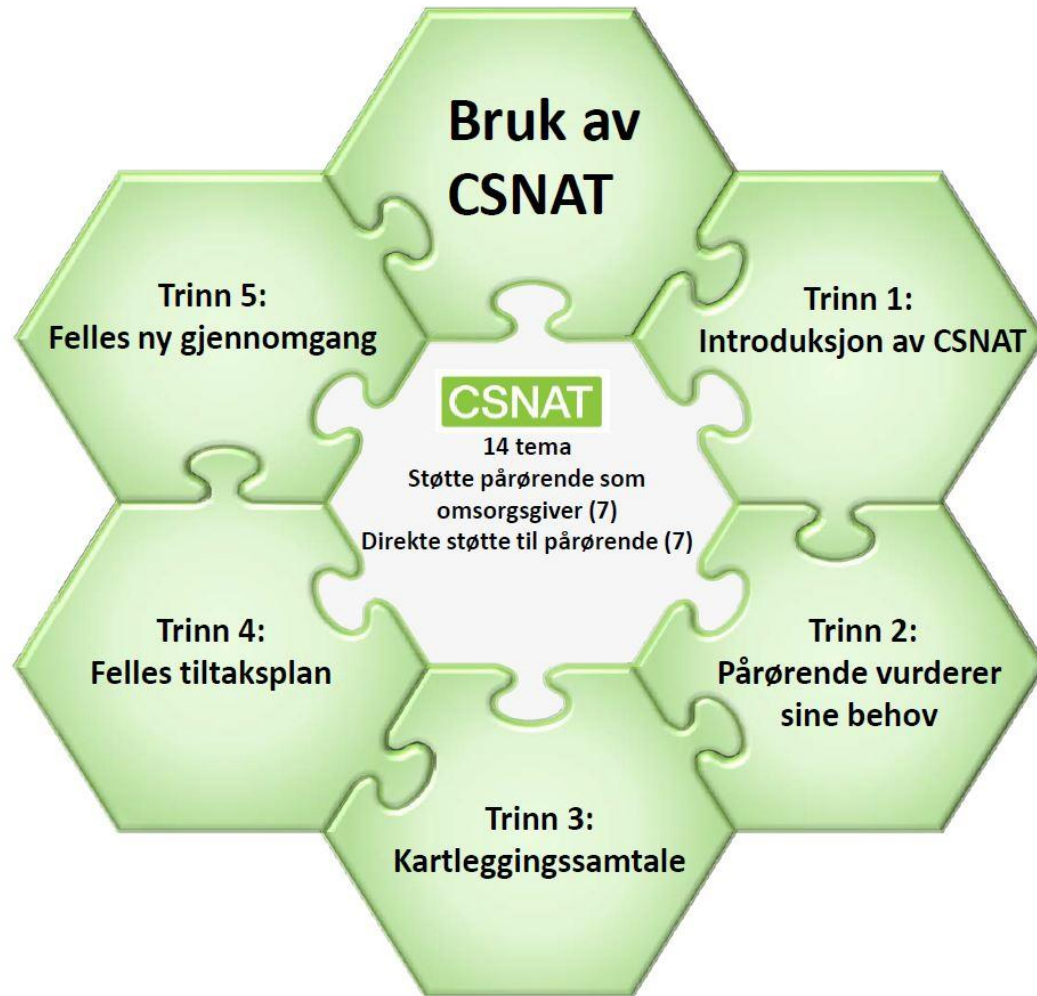
Verktøyet er kunnskapsbasert og er utviklet i Storbritannia

Onkologisk seksjon har søkt og fått innvilget lisens for å bruke verktøyet.

CSNAT omfatter 14 områder der det er vanlig at pårørende sier de trenger støtte

CSNAT innebærer en prosess som gir den pårørende mulighet til å tenke gjennom, uttrykke og prioritere sine behov for støtte gjennom samtale med en helsearbeider

Samtalen leder til en plan over tiltak.

Introduksjon på legesamtale? Viktig med samtykke fra pasient. Sykepleier følger opp med skjema og samtale tidspunkt.

INTRODUKSJON

Fordelaktig med tidlig introduksjon av CSNAT

Lege/sykepleier informerer pasient og pårørende om tilbudet – avklare tillatelse fra pas. til å gi informasjon

Skriftlig informasjon om CSNAT

Pårørende mottar skjema, evt. sendes i posten

CSNAT er en anledning for pårørende til å vurdere sine behov, ikke en forpliktelse til å «fylle ut et skjema»

INTRODUKSJON - EKSEMPEL

CSNAT SKJEMA

CSNAT skjema

Informasjon til pårørende

Vurdering av dine behov som omsorgsgiver

The Carer Support Needs Assessment Tool (CSNAT)

Vi vil gjerne vite hva du har behov for av støtte for å kunne ivareta omsorgen for din pårørende, og hva du selv har behov for av støtte. For hvert utsagn, vennligst kryss av i den ruten som best beskriver dine behov akkurat nå.

Har du behov for mer støtte i forhold til...	Nei	Litt mer	En del mer	Mye mer	Har du behov for mer støtte i forhold til...	Nei	Litt mer	En del mer	Mye mer
1 .....å forstå din pårørendes sykdom?					9 .....å få tak i nødvendig utstyr for å kunne hjelpe din pårørende?				
2 .....å ha tid for deg selv i løpet av dagen?					10 .....din tro / ditt livssyn eller andre åndelige/eksistensielle spørsmål?				
3 .....å håndtere din pårørendes symptomer, inkludert å gi medisiner?					11 .....å snakke med din pårørende om hans/hennes sykdom?				
4 .....dine egne økonomiske, juridiske eller arbeidsrelaterte utfordringer?					12 .....praktisk hjelp i hjemmet?				
5 .....å hjelpe din pårørende med personlig hygiene (f. eks. påklledning, dusj, toalettbesøk)?					13 .....å vite hva du kan forvente i tiden fremover når du har omsorgen for din pårørende?				
6 .....å mestre dine egne følelser og bekymringer?					14 .....å få avlastning fra omsorgsansvaret om natten?				
7 .....å vite hvem du kan kontakte hvis du er bekymret for din pårørende (også om natten)?					15 .....noe annet (skriv det gjerne her)?				
8 .....å ta vare på din egen helse (fysiske problemer)?									

Vurder hvilke av områdene over du har mest behov for støtte til nå.
En sykepleier vil snakke med deg om dette.

The Carer Support Needs Assessment Tool (CSNAT) er oversatt til norsk ved Regional kompetansetjeneste for lindrende behandling (KLB), Helse Sør-Øst, OUS HF i samarbeid med St. Olavs Hospital HF april 2015. The Carer Support Needs Assessment Tool (CSNAT) Copyright © 2009, University of Cambridge (Centre for Family Research) / The University of Manchester (Division of Nursing, Midwifery and Social Work). All rights reserved. Gail Ewing (Cambridge) and Gunn Grande (Manchester) have asserted their moral rights to be identified as authors of the CSNAT. Vennligst ikke fjern denne informasjonen fra CSNAT eller kopier. Kopiering og bruk av CSNAT er underlagt registrering (lisens) og avtale. Se CSNATs vilkår for bruk på <http://csnat.org>.

Avdeling for kreftbehandling
Seksjon for lindrende behandling

Samarbeid med pårørende

Vi ønsker å samarbeide med pårørende som står nær den som er syk, vi ønsker derfor en egen samtale med deg. Målet er å bli kjent med din vurdering av hva som kan være til støtte nå og i tiden som kommer.

I forkant av samtalen ber vi om at du fyller ut et avkryssingsskjema med 14 spørsmål. Etter du har gjort dette vil sykepleier sette av tid til en samtale. Den som er syk bestemmer i hvilke grad vi kan dele informasjon om hans sykdom og behandling med deg, dette reguleres av taushetsplikten. Uavhengig av pasientens samtykke kan du få informasjon som angår deg som pårørende, for eksempel om hjelpeapparatet, rettigheter, muligheter for kurs og opplæring.

Du og sykepleier vurderer om det er tiltak som kan være til støtte for deg og lager eventuelt en tiltaksplan for å iverksette disse. Den som er syk vil bli informert om de tiltakene som vi avtaler, og tiltaksplanen vil bli ført i pasienten sin journal.

Tidspunkt for samtale: _____

Tilstede i samtalen: _____

The Carer Support Needs Assessment Tool (CSNAT) er et evidensbasert skjema som er utviklet i England. De 14 spørsmålene i kartleggingskjema er utformet av pårørende som har erfaring med å være nærstående til en som har alvorlig sykdom. CSNAT ble oversatt til norsk i 2015 ved Kompetansesenter for lindrende behandling i helse sør-øst.

PÅRØRENDE VURDERER SINE BEHOV

Etter introduksjon av CSNAT kan pårørende trenge tid til å overveie sine behov.

Hvor lang tid vil være individuelt – ofte lurt å sende med skjema hjem så pårørende kan bruke litt tid på skjema

Avtale om tidspunkt for kartleggings samtalen kan gjøres der og da evt. at man avtaler en telefonkontakt for å gjøre avtale.

Den pårørendes behov for støtte vil være forskjellig fra pasientens behov. Den pårørende trenger derfor tid til å se på CSNAT og reflektere over sine individuelle behov.

KARTLEGGINGSSAMTALE

Avklare tidsramme for samtalen

Tar utg. pkt. i det utfylte skjema, men åpen for endringer

Hva er viktigst for deg?

Helsearbeideren kan bistå med oppfølgende spørsmål

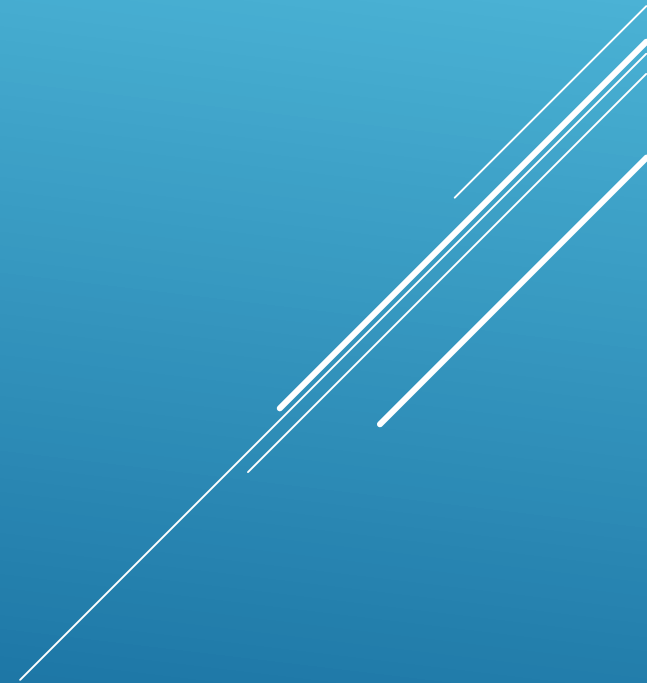
Kartleggings samtalen gjør det mulig for den pårørende å uttrykke og prioritere sine behov og indikere hvilken støtte de ville oppleves om nyttig. Denne samtalen kan brukes som basis for felles planlegging av tiltak.

GJENNOMFØRING AV SAMTALEN

- Prioritere områder for støtte
- Hvem har du rundt deg
- Konkretiser tiltak
- Lese igjennom tiltaksplanen
- Avtale evt. Ny gjennomgang/kontakt ved behov

Noteres i tiltaksplanen
underveis

FELLES TILTAKSPLAN

På hvilke områder er det mest behov for støtte?

Hvem har de rundt seg som kan støtte dem?

Hva kunne vært til støtte? (ikke alt er realitisk?)

Hvem har ansvar for disse tiltakene?

Støttebehov som ble ivaretatt gjennom samtalen

Pårørende leser gjennom tiltaksplanen og godkjenner formuleringer

Tiltaksplanen legges inn i pasientens journal og tilbys pårørende

KARTLEGGINGSSAMTALE - EKSEMPEL

DOKUMENTASJON

Sykepleier oppretter ett
tverrfaglig journalnotat i
pasientens journal

Henter opp frase J_tiltaksplan
CSNAT (F8)

Kartleggings skjema kastes

TILTAKSPLAN FOR STØTTE TIL PÅRØRENDE

Tiltaksplan for støtte til pårørende		
Hva er viktig/hva har du behov for støtte til:		
Viktige støttespillere (familie, venner i hjelpeapparatet):		
Hva kan være til støtte (hva kan du gjøre, hva kan andre gjøre)	Hvem kan bidra (familie, venner, hjelpeapparatet)	Dato
Jeg er kjent med at innholdet i tiltaksplanen føres i journalen til den som er syk og vil dermed være synlig for ham/henne.		
Dato: _____		Signatur fra pårørende: _____
Helsepersonell som har gjennomført samtalen:		
Ny kontakt for gjennomgang av planen:		

FELLES NY GJENNOMGANG

Initiativet til en ny gjennomgang kan komme fra den pårørende eller fra den ansatte

Det kan være visse kritiske punkter der en ny full gjennomgang og kartlegging vil være gunstig (f.eks ved en tydelig endring av situasjonen)

Lage ny tiltaksplan i DIPS

OPPSTART

Begynner 1. høsten med lindrende poliklinikk og palliativt team for å få litt erfaring

Implementere det i hele seksjonen 1. 2021

Har søkt lisens for kommunene i vår region. Litt ulikt i hvilken grad kommunene vil ta det i bruk.

LINK TIL E-LÆRING

E-læringsprogram CSNAT

E-læringsprogram i Storbritannia

